

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร. อิศระ นิตินันท์ประภาส ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๘/๒๕๕๓

วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ศาลจังหวัดสงขลาส่งคำโต้แย้งของจำเลยมายังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

กระทรวงยุติธรรมมีหนังสือแจ้งว่า ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๑๗๔๘/๒๕๕๒ ของศาลจังหวัดสงขลา ระหว่าง ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) โจทก์ นายอนันต์ จันทรัตน์ กับพวก รวม ๓ คน จำเลย เรื่อง บัญชีเดินสะพัด จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ โต้แย้งว่าศาลยุติธรรมจะนำประกาศกำหนดดอกเบี้ยอัตราสูงสุดของโจทก์มาใช้บังคับกับคดีของจำเลยไม่ได้ เพราะจำเลยทั้งสองเป็นผู้บริโภคตามมาตรา ๕๗ ของรัฐธรรมนูญ ย่อมได้รับความคุ้มครอง ขอให้ศาลจังหวัดสงขลาส่งคำโต้แย้งดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย สำนักงานอธิบดีผู้พิพากษภาค ๕ จึงขอให้กระทรวงยุติธรรมส่งคำโต้แย้งของจำเลยดังกล่าวไปให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย กระทรวงยุติธรรมจึงส่งคำโต้แย้งของจำเลย พร้อมทั้งสำนวนคดีดังกล่าวมายังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อดำเนินการต่อไป^(๑)

ข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในสำนวนคดีมีว่า ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ฟ้อง นายอนันต์ จันทรัตน์ ที่ ๑ นางลำจวน จันทรัตน์ ที่ ๒ จำสืบเอก สมณิตย์ จันทะรัตน์ ที่ ๓ เป็นจำเลย ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๑๗๔๘/๒๕๕๒ ข้อหาผิดสัญญา บัญชีเดินสะพัด กู้เบิกเงินเกินบัญชี บังคับจำนอง ค้ำประกันโดยให้จำเลยทั้งสามร่วมกันชำระหนี้ตามฟ้องแก่โจทก์เป็น จำนวนเงิน ๔,๖๖๕,๐๑๐.๗๖ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๑๘.๐๐ ต่อปี ของต้นเงิน ๓,๓๓๘,๐๓๓.๓๖ บาท และดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงิน ๑,๖๕๗.๐๐ บาท นับจากวันถัดจากวันฟ้อง เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระหนี้เสร็จสิ้น หากจำเลยทั้งสามไม่ชำระหนี้หรือชำระหนี้ไม่ครบถ้วนให้ยึดทรัพย์จำนองและทรัพย์สินอื่นของจำเลยทั้งสามออกขายทอดตลาดเอาเงินชำระหนี้โจทก์จนครบถ้วน

จำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๒ ได้ยื่นคำให้การปฏิเสธฟ้องของโจทก์ในทุกประเด็น และได้ให้การโต้แย้งว่า จำเลยที่ ๑ เป็นผู้บริโภคตามมาตรา ๕๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ย่อมได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายที่จะไม่ต้องชำระดอกเบี้ยในอัตราสูงสุดเกินกว่าที่กฎหมาย

(๑) ส่งมาตามหนังสือ ที่ ยธ ๐๒๐๑/๒๐๕๐๖ ลงวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๕๒

กำหนดให้แก่โจทก์ การที่โจทก์คิดอัตราดอกเบี้ยเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดต่อจำเลยที่ ๑ ในฐานะผู้บริโภคร (ผู้กู้เบิกเงินเกินบัญชี) จะกระทำมิได้ ดอกเบี้ยที่จะเรียกเก็บตามฟ้องโจทก์เป็นโมฆะ ศาลจะบังคับให้จำเลยชำระแก่โจทก์มิได้ ขอศาลได้พิจารณาพิพากษาคดีในส่วนของคุณดอกเบี้ย

ในระหว่างการพิจารณาคดีของศาล จำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๒ ได้ยื่นคำร้องต่อศาลว่า เนื่องจากจำเลยได้ให้การโต้แย้งว่าจำเลยเป็นผู้บริโภครตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ ดังกล่าว จึงขอให้ศาลส่งความเห็นของจำเลยต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อวินิจฉัยว่าจำเลยทั้งสองเป็นผู้บริโภครตามมาตรา ๕๗ ของรัฐธรรมนูญ หรือไม่ และขอให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวจนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะได้ออกคำวินิจฉัย

โจทก์ ได้ยื่นร้องคัดค้านคำร้องของจำเลยมีใจความว่า เรื่องนี้ ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยเป็นบรรทัดฐานไว้แล้ว ตามคำวินิจฉัยที่ ๔/๒๕๔๒ ว่า ประกาศนาคาการแห่งประเทศไทยและประกาศของธนาคารโจทก์ ซึ่งเป็นธนาคารพาณิชย์ เกี่ยวกับการเรียกดอกเบี้ยนั้น มิใช่บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลรัฐธรรมนูญจะวินิจฉัยได้ กรณีนี้จึงไม่ต้องด้วยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง จึงขอให้ศาลยกคำร้องของจำเลยและดำเนินคดีต่อไปในศาลจังหวัดสงขลา

พิจารณาแล้ว ตามคำร้องของผู้ร้อง มีประเด็นที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า จำเลยทั้งสองเป็นผู้บริโภครตามมาตรา ๕๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือไม่

ในเบื้องต้น จะพิจารณาว่า ศาลรัฐธรรมนูญจะรับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาได้หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า

“ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย”

จะเห็นได้ว่า ตามบทบัญญัติดังกล่าว ความเห็นของคู่ความที่ศาลจะส่งมาให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยได้ ต้องเป็นความเห็นเกี่ยวกับข้อโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีต้องด้วยมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญ^(๒) กล่าวคือ บทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แต่การโต้แย้งของผู้ร้องดังกล่าวข้างต้นเป็นการโต้แย้งว่าผู้ร้องเป็นผู้บริโภครตามมาตรา ๕๗ ของรัฐธรรมนูญ จึงได้รับความคุ้มครองจากรัฐธรรมนูญ และผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ผู้ร้องเป็นผู้บริโภคร

ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าวหรือไม่ ซึ่งมีใช่เป็นการโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาล
จะใช้บังคับแก่คดีขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

โดยที่ข้อโต้แย้งของผู้ร้องดังกล่าวมิใช่ข้อโต้แย้งตามบทบัญญัติดังกล่าวของรัฐธรรมนูญ
ศาลรัฐธรรมนูญจึงไม่อาจรับคำร้องของผู้ร้องไว้พิจารณาได้

ฉะนั้น จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้องของผู้ร้อง

ศาสตราจารย์ ดร. อิศสระ นิติทัณฑ์ประภาศ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(๒) รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ บัญญัติว่า “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย
กฎ หรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้”